



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum**

Svpplementvm Tertiæ Partis

**Thomas <von Aquin, Heiliger>**

**Romae, 1619**

Vtrum fidelis possit contrahere cum infideli? 1

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38817**

inclinat; quæ maiorem difficultatem habent, quam matrimonium.

Ad tertium dicendum, quod mulier citius ad tempus pubertatis peruenit, quam vir, ut dicitur in 1<sup>o</sup> de animalibus: & idem non est simile de utroque.

Ad quartum dicendum, quod ex parte ista non solum est impedimentum, propter impotentiam coeundi, sed etiam propter defectum rationis; quæ adhuc non sufficit ad consensum illum ritè faciendum, qui perpetuo durare debet.

\* art. 3. *huius q.* Ad quintum dicendum, quod sicut \* impedimentum quod est ex furia, reducitur ad impedimentum erroris: ita etiam impedimentum quod est ex defectu ætatis, quia homo nondum habet plenum usum liberi arbitrij.

## QVÆST. LIX.

*De disparitate cultus, qua matrimonium impedit, in sex articulos diuisa.*

**D**einde considerandum est de disparitate cultus, quæ matrimonium impedit.

¶ Circa quod queruntur sex.

¶ Primo, utrum fidelis possit contrahere matrimonium cum infideli?

¶ Secundo, utrum inter infideles sit matrimonium?

¶ Tertio, utrum coniunx conuersus ad fidem possit commanere cum vxore infideli nolente conuerti?

244

Tho. 4. d.

39. q. vni

ca. ar. 1.

¶ seq. c.

si infide-

lis. 28. q.

1. c. quan

to, ¶ c.

gaude-

ntis, ex-

tra de di

uort.

¶ Quarto, utrum possit vxorem infidelem relinquere?

¶ Quinto, utrum ea dimissa, possit aliam ducere?

¶ Sexto, utrum propter alia peccata vir possit dimittere vxorem, sicut propter infidelitatem?

## ARTIC. I.

*Utrum fidelis possit contrahere cum infideli?*

**A**d primum sic proceditur. Videtur, quod fidelis possit matrimonium cum infideli contrahere. Quia Ioseph contraxit cum Aegyptia, & Esau cum Assuero. In utroque autem matrimonio fuit de-

disparitas cultus: quia alter erat infidelis, & alter fidelis. Ergo disparitas cultus præcedens matrimonium, ipsum non impedit.

¶ 2 Præterea, Eadem est fides, quam docet vetus & noua lex. Sed secundum veterem legem poterat esse matrimonium inter fidelē & infidelē, vt patet Deut. 21. Si egressus ad pugnam videris in numero captiuorum mulierem pulchram, & adamaueris eam, intrabis ad eam, dormiesque cum illa: & erit vxor tua. Ergo & licet in noua lege.

¶ 3 Præterea, Sponsalia ad matrimonium ordinantur. Sed inter fidelem & infidelem possunt in aliquo casu contrahi sponsalia, cum conditione futuræ conuersionis. Ergo sub eadem conditione matrimonium potest contrahi inter eos.

¶ 4 Præterea, Omne impedimentum matrimonij est aliquo modo contrarium matrimonio. Sed infidelitas non est contraria matrimonio: quia matrimonium est in officium naturæ, cuius dictamen fides excedit. Ergo disparitas fidei non impedit matrimonium.

¶ 5 Præterea, Disparitas fidei quandoque est etiã inter duos baptizatos, sicut quando aliquis post baptismum in hæresim labitur. Sed si talis cum aliqua fidei contrahat, nihilominus est verum matrimonium. Ergo disparitas fidei matrimonium non impedit.

SED contra est, quod dicitur 2. Cor. 6. Quæ conuentio lucis ad tenebras? Sed maxima conuentio est inter virum & vxorem. Ergo ille qui est in luce fidei, non potest contrahere matrimonium cum illa, quæ est in tenebris infidelitatis.

¶ Præterea, Malachiæ secundo dicitur, Contaminauit Iudas sanctificationem Domini, quoniam dilexit, & habuit filiam Dei alieni. Sed hoc non esset, si inter eos posset verum matrimonium contrahi. Ergo disparitas cultus matrimonium impedit.

RESPONDEO dicendum, quod principalius matrimonij bonum est proles ad cultum Dei educanda. Cuiusmodi educatio fiat communiter per patrem & matrem,

trem, vterque secundum fidem suam intendit ad cultum Dei prolem educare: & ideo si sint diuersæ fidei, intentio vnius, alterius intentioni contraria erit; & ita inter eos non potest esse conueniens matrimonium. Et propter hoc disparitas cultus præcedens matrimonium impedit ne contrahi possit.

Ad primum ergo dicendum, quod in veteri lege de aliquibus infidelibus erat permixtum, quod cum eis possent inire coniugia, & de aliquibus prohibitum. Specialiter autem prohibitum erat de infidelibus habitantibus in terra Canaan: tum quia Dominus præceperat eos occidi, propter eorum obstinationem: tum quia maius periculum imminerebat, ne scilicet coniuges filios Israel ad idololatriam peruerterent: quia filij Israel ad ritus & ad mores eorum proniores erant, propter conuersationem cum eis. Sed de alijs gentibus permixtum, præcipue quando non poterat esse timor pertrahendi ad idololatriam: & sic Ioseph, & Moyses, & Esther, cum infidelibus matrimonia contraxerunt. Sed in noua lege, que per totum orbem diffunditur, similis ratio prohibendi est de omnibus infidelibus. Et ideo disparitas cultus præcedens matrimonium, impedit contrahendum, & dirimit contractum.

Ad secundum dicendum, quod lex illa, vel loquitur de alijs nationibus, cum quibus licite poterat inire coniugia: vel loquitur, quando illa captiua ad fidem, & cultum Dei conuertere volebat.

Ad tertium dicendum, quod eadem est habitudo præsentis ad præsens, & futuri ad futurum. Unde videtur quando matrimonium in præsentem contrahitur, requiritur vnitas cultus in vtroque contrahentium, ut ad sponsalia, quibus fit sponsio futuri matrimonij, sufficit conditio apposita de futura vnitate cultus.

*In corp.  
artic.*

Ad quartum dicendum, quod iam ex dictis patet, quod disparitas cultus contraria est matrimonio ratione principalioris boni ipsius, quod est bonum prolis.

Ad quintum dicendum, quod matrimonium est sacramentum, & ideo quantum pertinet ad necessitatem sacramenti, requirit paritatem, quantum ad sacramentum fidei, scilicet baptismum, magis quam quantum ad interiorem fidem. Unde etiam hoc impedimentum non dicitur disparitas fidei, sed disparitas cultus, qui respicit exterius seruitium, ut in tertio lib. dist. 9. \* dictum est. Et propter hoc si aliquis fidelis cum hæretica baptizata matrimonium contrahat, verum est matrimonium, quamvis peccet contrahendo, si eam sciat hæreticam; sicut peccaret si cum excommunicata contraheret: non tamen propter hoc matrimonium dirimeretur. Et e contrario si aliquis catechumenus habens rectam fidem, sed nondum baptizatus, cum aliqua fidei baptizata contraheret, non esset verum matrimonium.

\* Tho. in in 1. sent. d. 9. q. 1. ar. 1. q. 8 corp.

ARTIC. II.

245

*Virum inter infideles possit esse matrimonium?*  
Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod inter infideles non possit esse matrimonium. Matrimonium enim est sacramentum Ecclesie. Sed baptismus est ianua sacramentorum. Ergo infideles qui non sunt baptizati, matrimonium contrahere non possunt, sicut nec alia sacramenta suscipere.

245  
e. quanto  
S. vero  
alter. ex  
tra de di

¶ 2. Præterea, Duo mala sunt magis impeditiva boni, quam unum. Sed infidelitas unius tantum impedit bonum matrimonij. Ergo multo fortius infidelitas veriusque; & ita inter infideles non potest esse matrimonium.

¶ 3. Præterea, Sicut inter fidelem & infidelem est disparitas cultus, ita inter duos infideles: ut si unus sit Genuis, & alter Iudæus. Sed disparitas cultus impedit matrimonium, ut dictum est \*. Ergo ad mixtum inter infideles qui habent cultum disparem, non potest esse verum matrimonium.

art. præc. huius q. 1. b. 1. de adul. c. 12. lib. 4. sent. d. 29. S. B. et. in decret. 28. q. 1. c. 2.

¶ 4. Præterea, In matrimonio est vera pudicitia. Sed sicut dicit Augustinus †, & habetur in litteris, non est vera pudicitia infidelis cum vxore sua.

Ergo.